

*Prædiken af Morten Munch
1. s. e. trinitatis / 23. juni 2019
Tekst: Luk 16,19-31*

EVANGELIET OG DE FATTIGE

I arbejdstøjet

Trinitatistiden er tiden, hvor vi klædes i arbejdstøjet. Men vi skal stadig have festtøjet på indenunder, det tøj vi har fået på i festhalvåret med jul, påske og pinsen.

Festtøjet er Guds frelse, Guds kærlighed – at Gudsriget er hos os som en fri gave. Med det i hjertet og krop kan vi gå ud og gøre godt.

Vi kan også sige det sådan, at festhalvåret etablerer den lodrette bjælke i korset, nådens forbindelse fra Gud til os. I trinitatistiden skal denne bjælke 'oversættes' til den vandrette bjælke, kærligheden til næsten i hverdagen.

Den 'oversættelse' begynder her på 1. søndag i trinitatis med det sociale spørgsmål om forholdet mellem rig og fattig.

Vi får ikke lov til at sidde i fred og ro på kirkebænken og meditere over vor egen sjælstilstand. Muren til verden udenfor bankes ned, og vi får stillet spørgsmålet: Hvem sidder udenfor vores dør?

Fattigdommens udfordring

I lignelsen er der en rig og en fattig, ligesom der er rige og fattige i denne verden. Sådan har det altid været og – vil nogle tilføje – sådan vil det altid forblive.

Nogle taler om en 80/20-regel, der gælder på mange af livets områder. 20% sidder på 80% af ressourcerne, hævdes det, nærmest som en social lov, der regulerer sig selv over tid. Man kan kun mindske ujævnheden til en vis grad, indtil den samfundsmæssige udvikling vil gå i stå, og tallene svinger tilbage som en svingfjeder.

Andre har en mere optimistisk tilgang til fattigdomsproblemet.

FN har som ét af sine 17 verdensmål at afskaffe fattigdom. Det er ikke det samme som at afskaffe ulighed, men det er en bevidst målrettet indsats for at løfte de dårligst stillede i verdenssamfundet.

Evangeliet og de fattige

Når Jesus et sted siger, at 'de fattige har I altid hos jer', er det ikke en opgivende konstatering om tingenes uforanderlighed. Hans ord har en realisme i sig. Fattigdommen i verden er en blivende udfordring, men netop derfor skal den altid være på det kristne fællesskabs dagsorden.

Ikke mindst Lukas Evangeliet, som teksten er hentet fra i dag, har en stærk social etisk appel. Her trækkes der på en linje hos Det gamle Testaments profeter og andre tekster i Det gamle Testamente, fx Ordsprogenes Bog 14,31: "Den, der undertrykker den svage, håner hans skaber, den, der forbarmer sig over den fattige, ærer hans skaber."

Vi lægger mærke til, at vi har med Skaberen at gøre, når vi har med vor næste at gøre. Gud træder ind mellem os og vort medmenneske med en påmindelse om, at vort medmenneske er skabt i Guds billede.

Det svarer til Jesu ord om, at det vi har gjort mod de fattige eller syge eller nøgne eller fængslede, det har vi gjort mod ham – og det vi ikke har gjort mod de fattige, syge, nøgne og fængslede, har vi heller ikke gjort mod ham (Matt 25).

Går vi forbi den nødlidende, går vi forbi Gud.

Hvad har vi udenfor vores dør, som vi ikke ser?

Den rige mand i lignelsen så ikke den fattige udenfor sin dør som et medmenneske.

Det er her evangeliets forandring af vores liv må begynde. Det begynder med et nyt syn på hinanden, hvor vi har ansvar for hinanden, hvilket forudsætter at vi også kaldes til ansvar for vort eget liv.

”Du er din egen lykkes smed”, siger man. Det rummer den sandhed, at vi har et ansvar for vort eget liv, men det overser flere andre forhold.

Det overser det fælles ansvar, og det overser, at vi – selv om vi er skabt lige (som det hedder med Thomas Jeffersons ord fra Den amerikanske Uafhængighedserklæring) – ikke er født med lige vilkår.

Når startfløjten lyder på livets løbebane, begynder vi ikke at løbe fra samme punkt. Vi har forskellig social arv. Nogle må løbe uden løbesko og kender måske ikke løbets regler og løberetningen.

Vi skal aldrig tage det individuelle ansvar fra andre, men vi skal heller ikke lade det individuelle ansvar tage det kollektive ansvar fra os.

Når vi taler om ansvar for egen og andres lykke, må vi også tale om, hvad lykke er. Der er grundlæggende materielle behov for, som hører med til et værdigt liv.

Men lykke er også at blive set som et fuldt menneske og at se på andre på samme måde. Kun med et andet syn på hinanden som ligeværdige gudskabte mennesker kan der ske en udveksling på tværs af grænserne rig og fattig, der går *begge* veje, og hvor der kan udveksles ressourcer af forskellig slags.

Evangeliet bryder grænser

Der er ingen tvivl om, at evangeliet stiller den rige mand i lignelsen til ansvar for, hvad han gør med sin rigdom.

Men kunne Lazarus ikke bare have taget sig sammen? Blev han mon siddende ved den riges port uden at komme videre, fordi der faldt smuler fra den riges bord?

Der er ingen lette løsninger, når vi skal handle på det ansvar, vi alle har vores del af. Men det må aldrig blive til forsvarsparader, som vi gemmer os bag.

Evangeliet vil ind bag paraderne og ændre ved vore relationer til hinanden, ændre vore prioriteringer og selvbeskyttende grænsedragninger.

Grænsen mellem den rige mand og Lazarus i det hinsides, i dødsriget, er et spejlbillede af den grænse, der var til stede på denne side af døden.

Her i livet ønskede den fattige at kunne overskride grænsen til den riges verden – om ikke andet så gennem at modtage bistand. I det hinsides var det den riges tur til at ønske sig det, som Lazarus havde del i.

Når den rige beder fader Abraham om at sende Lazarus som vandbærer, så han kan fugte sin tunge, er det også et spejlbillede af forholdene under jordelivet, hvor den rige var vant til at blive vartet op af andre. Han kaldte ikke Lazarus til sig, fordi han havde noget at fortryde eller havde fået et nyt syn på Lazarus, men fordi han nu havde brug for Lazarus.

Jesus fortalte ikke historien om Abraham og Lazarus for at give os dårlig samvittighed. Historien er fortalt for at kalde os til forandring, mens vi har muligheden for det i det liv, vi har fået betroet.

En uafsluttet historie

Vi, som hører historien, er som de 5 brødre. For dem og for os er historien ikke fortalt til ende; den er stadig i gang.

Den rige mand mener, at dramatiske virkemidler (fx at en kommer tilbage fra efterlivet) vil kunne få hans brødre til at standse op og besinde sig på kærlighedsbuddet. Men frygt skaber ikke sand kærlighed. Frygt giver os ikke et nyt syn på medmennesket.

Evangeliets virkemiddel eller frelsesvej er påskedramaet om Jesus Kristus, der døde og opstod for at bryde dødens og syndens grænsedragninger. Det gælder både afstanden til Gud og til medmennesket – herunder også afstanden mellem rig og fattig.

En kristen eksistens er at leve i det nye landskab, som påskedramaet har åbnet op for vores liv med hinanden.

Jesu fortælling er en billedtale. Dens formål er ikke at oplyse os om, hvordan det præcist er bag det store tæppe. Men fortællingen får ekstra vægt ved at stille det jordiske liv og dets prioriteringer i perspektiv af evigheden.

For evigheden afslører, hvad der har vægt hos Gud: Det har de nødlidende i denne verden i en sådan grad, at det må gribe forstyrrende og forandrende ind på vore handlinger her i livet.

Korsets lodrette bjælke, Guds nåde, placerer os før tid i Abrahams skød, i Guds kærlighedsrige, allerede nu ved troen, så vi derfra skydes tilbage til verden for at dele af det, vi har, med særligt øje for den der er i underskud og lider nød.

Det er korsets vandrette bjælke, og den peger lige ud på det, der er uden for vores dør.

Amen